

A Fővárosi Ítéltábla a Dr. Csáji Ügyvédi Iroda által képviselt felperesnek a Biczi és Tuzson Ügyvédi Iroda által képviselt alperes ellen vállalkozási díj megfizetése iránt indított perében a Budapest Környéki Törvényszék 2013. március 5-én kelt 22.G.21.071/2011/32. számú ítélete, valamint az annak kijavításáról rendelkező 2013. március 5-én kelt 22.G.21.071/2011/33. számú végzés ellen a felperes által benyújtott fellebbezés folytán indult másodfokú eljárásban meghozta az alábbi

í t é l e t e t :

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az alperesnek 50.000,- (Ötvenezer) Ft + áfa másodfokú ügyvédi munkadíjat, továbbá fizesse meg az államnak az állami adóhatóság külön felhívására az illetékfeljegyzési jogára tekintettel le nem rótt 393.800,- (Háromszázkilencvenháromezer-nyolcszáz) Ft fellebbezési eljárási illetéket.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s

Az elsőfokú bíróság által megállapított, a fellebbezés elbírálása szempontjából irányadó tényállás szerint az alperes fővállalkozóként a ... Gyógyszergyártó Rt. Biokémiai Üzemének bővítéséhez és átalakításához kapcsolódó csarnoképület kivitelezési munkálatait végezte, amelynek keretében alvállalkozóként vette igénybe a felperest, szerkezetgyártó, szerelő munkálatok elvégzésére. Az alperes 2003. április 18-i árajánlatkérésére a felperes 2003. április 24-én 4.249.800,- Ft vállalkozási díjat jelölt meg. Az összeget 2003. április 26-án 4.056.000,- Ft-ra, 2003. május 15-én 3.950.000,- Ft-ra módosította. A felperes 2003. május 20-án megkezdte a gyártást, majd 2003. május 26-án 4.514.000,- Ft-ban jelölte meg a módosított vállalkozási díjat. Ezt követően - előre nem látható plusz feladatokra hivatkozással - 2003. június 4-én ismételten, 4.922.000,- Ft összegre módosította a vállalási árat.

A felperes 2003. június 4-én - két vállalása kivételével - a munkát készre jelentette. Az alperes azonban teljesítés igazolást nem állított ki a részére, a felek között átadás-átvételi eljárásra nem került sor.

A felperes 2006. augusztus 7-én fizetési meghagyás kibocsátást kérte az alperessel szemben 6.152.500,- Ft vállalkozási díj és járulékai megfizetése iránt. Az ellentmondás folytán perré alakult eljárásban a keresetét többször módosította, végül azt 5.906.400,- Ft-ra leszállított összegben jelölte meg, és kérte annak megállapítását is, hogy 2003. június 4-ével a teljesítése megtörtént.

Arra hivatkozott, hogy az árajánlata alapján a felek közti szerződés létrejött, a felperes a munkát elvégezte, az alperes köteles kiegyenlíteni a vállalkozási díjat.

Az alperes az ellenkérelmében a kereset elutasítását kérte.

Arra hivatkozott, hogy a felek között 2003. április 26-i szóbeli megállapodással 10,5 tonna műszaki tartalomra, 3.900.000,- Ft vállalkozási díj kikötésével jött létre szerződés, az ezt követő ajánlatmódosításokat az alperes nem fogadta el. Mivel a felperes átadás-átvételi eljárást nem tűzött ki, a szerződésszerű teljesítését nem igazolta, nem jár részére vállalkozási díj.

Az elsőfokú bíróság a 2010. február 25-én kelt 22.G.24.063/2009/3. számú ítéletében kötelezte az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 5.127.600,- Ft-ot, valamint ezen összeg után 2006. június 5-től 13 %-os, ezt követően a kifizetésig járó félévente számított, a késedelemmel érintett naptári félévet megelőző utolsó napon érvényes jegybanki alapkamat 7 %-kal növelt összegű kamatát. Ezt meghaladóan a keresetet elutasította, és kötelezte az alperest, hogy fizessen meg a felperesnek 628.100,- Ft perköltséget. Megállapította, hogy a felek felmerült egyéb költségeiket maguk viselik, továbbá azt is, hogy az ítélet 5.127.000,- Ft és járulékai vonatkozásában előzetesen végrehajtható.

Az alperes fellebbezése folytán a Fővárosi Ítéltábla a 2011. január 27-én kelt 14.Gf.40.340/2010/6. számú végzésével az elsőfokú bíróság ítéletét hatályon kívül helyezte, és az elsőfokú bíróságot a per újabb tárgyalására és újabb határozat hozatalára utasította. Megállapította, hogy a másodfokú eljárásban a felperesnek 150.000,- Ft, az alperesnek 457.700,- Ft perköltsége merült fel.

Határozata indokolásában rögzítette, hogy az elsőfokú bíróság - az alperes tartozáselismerésére hivatkozással - eljárási szabálysértéssel döntött, az alperes az eljárás során mindvégig vitatta a kereset jogalapját és összekszerűségét is.

A megismételt eljárással kapcsolatban meghagyta az elsőfokú bíróságnak, hogy teljes körűen derítse fel a tényállást, arra vonatkozóan folytasson le - az alperes által a megelőző elsőfokú eljárásban felajánlott - bizonyítási eljárást, hogy a felek között milyen tartalommal jött létre a szerződés, milyen munkák elvégzésére és milyen összegű vállalkozási díjért. Rögzítette, hogy ehhez képest tudja az elsőfokú bíróság vizsgálni, hogy a felperes a szerződést teljes egészében teljesítette-e avagy sem, hogy az általa végzett munkák milyen ellenértéket képviselnek, mennyi az el nem végzett munka értéke és az esetleges hibás teljesítés miatti árleszállítás összege, a felperest milyen összegű vállalkozási díj illeti meg az általa elvégzett munkáért.

Az elsőfokú bíróság előtt 22.G.21.071/2011. számon folytatódott peres eljárás alatt,

2011. szeptember 26-i kezdő időponttal az alperes felszámolás alá került. A felperes nem jelentette be kereseti követelését a felszámolási eljárásban, a 180 napos jogvesztő hitelezői igénybejelentési határidőt elmulasztotta.

A 2012. szeptember 19-én módosított keresete szerint a felperes annak megállapítását kérte a bíróságtól, hogy nettó 4.922.000,- Ft értékű szolgáltatást teljesített az alperes felé 2003. április és júniusa között a gödöllői ... Gyógyszergyártó Rt. Biokémiai Üzemében, és kérte kötelezni az 1991. évi XLIX. törvény (a továbbiakban: Cstv.) 37. § (2) bekezdésében írt 40 napon belüli felperesi igénybejelentés esetén a felszámolási eljárás keretében 4.922.000,- Ft és annak az ítélet jogerőre emelkedésétől számított, a Ptk. 301/A. §-a szerinti késedelmi kamata megfizetésére. Kérte továbbá, hogy a bíróság jogosítsa fel a felperest, hogy az ítélet jogerőre emelkedésével, illetve az ítéletben írt kötelezettség teljesítésével számlát bocsásson ki az alperes felé a teljesítésről.

Annak előadásával, hogy az alperes elmulasztotta a felperes által teljesített szolgáltatásokra vonatkozó teljesítés igazolás kiadását, arra hivatkozott, hogy a követelése még nem vált esedékessé, számlája csak az ítélet jogerőre emelkedésével lesz kibocsátható. Ennél fogva módosított keresetében nem érvényesített ÁFÁ-t a felszámolás alatt esedékessé váló tőkekövetelése után, illetőleg késedelmi kamatot is csak az ítélet jogerőre emelkedésétől igényelt. Állította, hogy megállapítási keresete nem a Pp. 123. §-án alapul, a felperesi teljesítés bírósági ítéletben való megállapítására azért van szükség, mert az alperes megtagadta a teljesítés igazolás kiadását. Hivatkozott arra is, hogy az alperes a Ptk. 4. § (4) bekezdése szerint saját felróható magatartására előnyök szerzése végett nem hivatkozhat.

Az alperes az ellenkérelmében a kereset elutasítását kérte.

Arra hivatkozott, hogy a felperes elmulasztotta a Cstv. 37. § (1) bekezdésében előírt, a követelése bejelentésére irányadó 180 napos jogvesztő határidőt, a kereseti követelését hitelezői igényként nem érvényesítette a felszámolási eljárásban, ezért az igénye megszűnt. Rámutatott, hogy a felperes előadása szerint a szerződésben kikötött ellenszolgáltatás a teljesítéssel, 2003. június 4-ével esedékessé vált, a felperes követelése nem a felszámolási eljárás alatt keletkezett.

Az elsőfokú bíróság a 2013. március 5-én kelt - a 33. sorszámú végzésével kijavított - 22.G.21.071/2011/32. számú ítéletében a keresetet elutasította, és kötelezte a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az alperesnek 770.247,- Ft perköltséget.

Határozata indokolása szerint abból indult ki, hogy az alperes mint megrendelő és a felperes mint vállalkozó között a Ptk. 389. §-a, 402. §-a szerint vállalkozási szerződés jött létre, a vállalkozási díj a teljesítéskor volt esedékes a Ptk. 397. § (1) bekezdése szerint. Tényként volt megállapítható, hogy az alperes birtokba vette, a fővállalkozó részére átadta a felperes által végzett beruházást. Minderre figyelemmel az elsőfokú bíróság nem osztotta a felperes álláspontját a perbeli igény esedékessé válásával kapcsolatban. Leszögezte, hogy a teljesítés joghatásai nem a bíróság ítéletétől, és nem is a számviteli kérdésnek tekintendő számla kiállításától

függtek, a felperes követelése a teljesítéssel esedékessé vált. Rámutatott arra is, hogy a módosított kereset szerint a felperes maga is annak megállapítását kérte, hogy 2003. április és június között a teljesítése megtörtént, továbbá arra is, hogy a felperes követelését a felszámolási eljárás elrendelésének ténye is lejárttá tette volna.

Az elsőfokú bíróság ezért a Cstv. 37. § (1) bekezdésében előírt, 180 napos jogvesztő hitelezői igénybejelentési határidő elmulasztása miatt a keresetet elutasította. Hangsúlyozta, hogy a felszámolási eljárásban való bejelentési kötelezettség alól a peres eljárás sem mentesítette a felperest, és azt is, hogy a határidő jogvesztő jellege miatt a felperes perben érvényesített követelése megszűnt.

Megállapította azt is, hogy nem teljesültek a megállapítási kereset Pp. 123. §-ában rögzített feltételei, ugyanis a felperes nem a Pp.-ben előírt okok miatt, hanem a követelése megszűnése miatt nem követelhetett teljesítést.

Az elsőfokú bíróság a Pp. 78. §-a alapján 312.547,- Ft - ügyvédi munkadíjból álló - perköltséget ítélt meg az alperesnek. Mivel elmulasztotta felszámítani a másodfokú bíróság hatályon kívül helyező végzésében megállapított 457.700,- Ft perköltséget, ebben jelentkező elírását kijavító végzéssel orvosolta.

Az elsőfokú ítélettel és az annak kijavításáról rendelkező végzéssel szemben a felperes nyújtott be fellebbezést, amelyben az ítélet megváltoztatásával a módosított keresete szerinti döntés meghozatalát kérte, továbbá - tartalma szerint - az alperes javára megítélt perköltség mellőzését, illetve mérséklését.

Arra hivatkozott, hogy mivel sem átadás-átvétel nem volt a felek között, sem teljesítés igazolás nem került kiállításra, a felperes nem állíthatott ki számlát, a módosított keresete szerinti követelése az ítélet jogerőre emelkedésétől számított 15 napon belül vált volna esedékessé.

Rámutatott, hogy az alperes hivatkozott a Ptk. 303. § (3) bekezdése, 302. § c) pontja és a GK 66. számú állásfoglalása alapján a kereseti követelés esedékességének hiányára, amelyet a felperes elfogadott, és keresetét módosította. Az alperes állította a per kezdetén azt is, hogy a bíróság ítélete hivatott megállapítani a felperesi teljesítés mértékét.

Állította, hogy a felperes a másodfokú bíróság hatályon kívül helyező végzésében elrendelt elszámolás alapján került volna abba a helyzetbe, hogy az alperessel szembeni számláját kiállítsa.

Álláspontja szerint nem volt vitatható a felperes nagy értékű szolgáltatása az alperes részére, és az sem, hogy a felszámolás elrendelésének hiányában számára kedvező ítéleti döntés született volna.

Megjegyezte, hogy az alperes utóbb nem vitatta a felperes teljesítését, csak annak értékét, amelyet a felperes tanúkkal, okiratokkal, szakvéleménnyel igazolt, mulasztás az alperest terhelte a teljesítés igazolás kiadásával kapcsolatban. Rámutatott arra is, hogy az alperes a felszámolás elrendelését követően tette vitássá, hogy a per hivatott pótolni a felek között elmaradt átadás-átvételi eljárást, hogy a felperes számlája az ítélet jogerőre emelkedésével lenne kiállítható.

Hivatkozott arra is, hogy a módosított keresete szerint kért megállapításra az elévülés után is jogosult volt. Amennyiben jogvesztéssel járt a felszámolási

eljárásbeli igénybejelentés elmulasztása, az csak a követelés érvényesítésében állt elő.

Eredeti keresetében is kérte a teljesítést igazoló jognyilatkozat pótlását, módosított keresetében pedig a teljesítése megállapítását. A szakértő által megállapított felperesi teljesítés ítéletben való megállapítása volt a feltétele annak, hogy követelése esedékessé váljon. Módosított kereseti kérelme nem a Pp. 123. §-a szerinti megállapítási kereset volt, a teljesítése bíróság általi megállapítása amiatt volt szükséges, mert az alperes nem adta ki a teljesítés igazolást.

Megjelölte a Ptk. 4. § (4) bekezdését is, mivel álláspontja szerint az alperes saját felróható magatartására előnyök szerzése végett hivatkozott.

A megítélt perköltséggel kapcsolatban, továbbá az elsőfokú ítélet kijavítását elrendelő végzéssel szembeni jogorvoslati kérelme tekintetében arra hivatkozott, hogy az alperes azon magatartása, hogy elmulasztotta bejelenteni a felszámolása elrendelését a perben, úgy, hogy az a névváltozásán túl a törvényes képviselő személyére nézve is változást eredményezett, rosszhiszemű volt, emiatt nem volt megítélhető részére perköltség, pernyertessége esetén sem. Az alperes azon mulasztása, hogy csupán az igénybejelentésre vonatkozó határidő után közölte a felszámolása elrendelését a perben, vezetett a kereset elutasításához.

Hivatkozott a perköltség eltúlzott voltára is, és arra is, hogy nem volt helye az ítélet kijavításának, a döntés a másodfokú bíróság hatáskörébe tartozott.

Az alperes a fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú ítélet helybenhagyását kérte, érdemben annak helytálló indokaira tekintettel.

Változatlanul állította, hogy a jogvesztő 180 napos igénybejelentési határidő elmulasztása miatt a felperes igényérvényesítésre vonatkozó joga véglegesen és visszavonhatatlanul elveszett a Cstv. 37. § (1), (3) bekezdése szerint. A felperest a peres eljárás sem mentesítette a követelése felszámolási eljárásban való érvényesítése alól.

Előadta, hogy a Cstv. keresetmódosításban megjelölt 37. § (2) bekezdése a Ptk. 198. § (1) bekezdésére is figyelemmel nem volt alkalmazható.

Utalt a felperes saját előadására, miszerint követelése 2003. június 4-én vált esedékessé, azaz nem a felszámolás alatt keletkezett igény képezte a per tárgyát.

A fellebbezés nem alapos.

A Fővárosi Ítéltábla megállapította, hogy az elsőfokú bíróság helyesen állapította meg a tényállást, és helytálló jogi következtetéssel utasította el a felperes módosított keresetét amiatt, hogy a felszámolási eljárásban irányadó, jogvesztő igénybejelentési határidő felperes általi elmulasztása miatt nem volt bírósági úton érvényesíthető a per tárgyát képező jogviszonyból eredő igény, a felperes követelése megszűnt. A másodfokú bíróság teljes egészében osztotta az elsőfokú ítélet jogi indokolásában foglaltakat, azt kiegészíteni nem kívánja.

A fellebbezéssel kapcsolatban arra mutat rá, hogy a Cstv. 37. § (1), (3) bekezdései,

valamint a 38. § (3) bekezdése egyértelmű és félreérthetetlen rendelkezéseket tartalmaznak, egyrészt az adóssal szembeni pénzbeli követelések felszámolási eljárásbeli igényérvényesítési rendjére nézve, másfelől azzal kapcsolatban is, hogy a hitelezői igénybejelentés határideje objektív és jogvesztő. Az elsőfokú bíróság helyesen, a vonatkozó jogszabályi rendelkezésekkel és a kialakult bírói gyakorlattal összhangban állapította meg, hogy a felperes követelése a vállalkozási szerződés teljesítésével esedékessé vált, továbbá azt is, hogy a felperesre is irányadó, felszámolási eljárásbeli igényérvényesítési határidő elmulasztása jogvesztéssel járt, a per tárgyát képező felperesi követelés megszűnt, ezért a kereset elutasításáról kellett döntenie (BDT 2009/2098., BH 2010/303., EBH 2009/2063.).

A Fővárosi Ítélőtábla rögzíti, hogy nem ad alapot - a teljesítés helyett - megállapítás követelésére az, ha a per során az alperes ellen felszámolási eljárás indul. Helytállóan jutott arra a következtetésre is az elsőfokú bíróság, hogy nem álltak fenn a megállapítási kereset Pp. 123. §-ában nevesített konjunktív feltételei. A felszámolási eljárás léte önmagában nem zárta ki, hogy a felperes teljesítést követeljen, továbbá nem teljesült az alperessel szembeni jogvédelem szükségessége sem. Mivel a per tárgyát képező vállalkozási jogviszonyból eredő felperesi követelés - a jogvesztés eredményeként - elenyészett, a teljesítés megállapításának sem volt helye.

Megalapozatlan volt a perköltséggel, továbbá a kijavító végzéssel szembeni fellebbezés is. Az elsőfokú bíróság a 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet 3. § (2) bekezdés a) pontjának és a Pp. 78. § (1) bekezdésének megfelelően járt el, amikor az alperes javára a törvényes mértékű ügyvédi munkadíjat megítélte. Helyesen járt el akkor is, amikor a megelőző eljárásban a Pp. 252. § (4) bekezdése szerint megállapított másodfokú perköltség összegéről rendelkezett, annak mérséklésére nem volt mód.

Mindezekre tekintettel a Fővárosi Ítélőtábla az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 254. § (3) bekezdése alapján, helytálló indokaira helybenhagyta.

Mivel a fellebbezés nem vezetett eredményre, a másodfokú bíróság a Pp. 239. §-a alapján alkalmazandó Pp. 78. § (1) bekezdése szerint kötelezte a felperest az alperes ügyvédi munkadíjból álló másodfokú költsége megfizetésére, annak mértékét a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. § (3), (5)-(6) bekezdései szerint mérlegeléssel állapította meg. A felperes illetékfeljegyzési joga folytán le nem rótt másodfokú eljárási illetékről a Pp. 78. § (1) bekezdésén túl az Itv. 59. § (1) bekezdése és a 6/1986. (VI.26.) IM rendelet 13. § (2) bekezdése szerint rendelkezett.

Budapest, 2014. év február hó 27. napján

. Mika Ágnes s.k.
a tanács elnöke

Dr. Gáspár Mónika s.k.
előadó bíró

Dr. Kurucz Zsuzsánna s.k.
bíró

A kiadmány hitelül:

bíróági tisztviselő